

[Erik Eriksen.]

store valgdeltagelse af regering og folketing må føles som en ekstra forpligtelse til at søge frembragt de resultater, som vælgerne så tydeligt venter af os.

Holder vi os stadig til, hvad man ud fra et almindeligt demokratisk synspunkt kan glæde sig over ved valget, må det blive, at vi ikke kom til at opleve den partisplittelse, der var lagt op til. Hele 11 partier søgte vælgernes tilslutning til deres synspunkter, og man tør næsten ikke tænke på, hvad der ville være sket, hvis alle 11 partier i dag havde haft sæde i folketinget, for resultatet kunne meget let være blevet en lamelse af hele det politiske arbejde. Og ingen kan være i tvivl om, at er der noget, der i dag er brug for, så er det en handlekraftig indsats.

Allerede før valget fandt jeg for mit vedkommende anledning til at pege på det betænkelige i partisplittelse. Specielt pegede jeg på, om det var ret og rimeligt, at en folketingsmand skulle kunne anmelde et nyt parti, eller at 10.000 uforpligtede vægere skulle kunne gøre det samme. Det har glædet mig at se, at den højtærede indenrigsminister efter valget, så vidt jeg har forstået, har givet tilslutning til disse synspunkter. Valgloven hører jo under ministerens område, så vi kan måske snart vente et initiativ fra hans side.

Spørgsmålet om valgloven har dog nok et videre perspektiv. I denne lov er der tilstræbt en vis balance mellem de krav, der må stilles til et effektivt arbejdende folketing og til, hvad man kunne kalde den fuldstændige talmæssige retfærdighed. Mens denne balance i valgloven er forblevet nogenlunde uændret gennem de sidste mere end fyrretyve år, så er kravene til det politiske arbejdes effektivitet øget meget væsentligt. Det er min personlige opfattelse, at vi for at kunne imødekomme dette behov for en effektivt arbejdende lovgivningsmagt bør overveje, om valglovens balance, sådan som vi kender den, stadig er den eneste rimelige. Jeg har ingen forudfattede meninger i denne sag, men vil gå ind for en saglig vurdering af de forskellige muligheder.

Hvis jeg derefter skal forsøge at vurdere valgets resultat ud fra venstres synspunkter, må jeg naturligvis først konstatere, at vi ikke fik den fremgang, som vi havde håbet

på, og som kunne have givet os det regeringsskifte, vi så stærkt arbejdede for. Ligesom socialdemokratiet holdt venstre den mandatmæssige stilling. Det konservative folkeparti blev valgets sejrherre, mens de 4 små partier, de radikale, folkesocialisterne, de uafhængige og det tyske mindretal, hver satte et mandat til.

For en overfladisk betragtning kan man sige, at det ikke var store udsving, men når man betænker de voldsomme ændringer, vi i disse år oplever i vort samfunds struktur, må man vist indrømme, at resultatet i sig selv er ganske bemærkelsesværdigt. Enhver ved jo, at det parti, jeg repræsenterer, har kunnet glæde sig over megen styrke i landdistrikterne, men netop her sker i disse år den store bortvandring. Bare fra i fjor og til i år er antallet af landbrugsmedhjælpere mindsket med $\frac{1}{8}$, og inden for de sidste 10 år er landbrugsmedhjælpernes antal gået ned med $\frac{2}{3}$. Det siger sig selv, at denne udvikling ikke har kunnet gå sporphøjt hen over et parti som venstre, der har stor tilslutning i landkommunerne, og vi måtte altså også her konstatere en tilbagegang. Men vi er taknemlige over den store fremgang, vi fik først og fremmest i byernes omegnskommuner, for det er først og fremmest her, de unge bor — det er disse nye samfund, der er i vækst — men også i selve byerne kunne venstre glæde sig over megen fremgang. Resultaterne varierer en hel del fra by til by, og det gælder især, når man sammenligner ikke blot med tallene fra 1960, men også med resultaterne i 1957.

Nu må det vist også siges, at venstre gik til valg under omstændigheder, der var lige så ugunstige for os, som de var gunstige for socialdemokratiet. Vi har jo nu i snart 7 år redet på ryggen af en international højkonjunktur, og den har været så kraftig, at ingen af socialdemokratiets ufuldkommenheder som regeringsparti har ført til økonomisk nedgang. Tværtimod har den internationale fremgang i selv de dårligste år givet fremgang også herhjemme. Det er naturligvis også noget, der tæller. Og det er en gammel erfaring, at man under gode tider tilskriver en regering en god del af æren, medens man under dårlige tider giver regeringen en stor del af ansvaret — i begge tilfælde som regel mere, end